

Tájékoztatás a hatósági ügyintézés során felmerülő fontosabb kérdésekről

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) alapján

1. [Melyek a hatósági eljárás eljárási alapelvei?](#)
2. [Ügyfélnek minősülök-e?](#)
3. [Ügyfélként hogyan kell eljárnom?](#)
4. [Eljárhat-e ügyemben más személy?](#)
5. [Hogyan indul az eljárás?](#)
6. [Mit kell tudni a kérelemről?](#)
7. [Honnan tudom, hogy eljárás megindult?](#)
8. [Mennyi idő alatt kell a hatóságnak dönteni?](#)
9. [Az eljárás során szükséges-e a személyes megjelenésem?](#)
10. [Eleget kell-e tennem az idézésnek, illetve milyen következménnyel járhat, ha nem jelenek meg?](#)
11. [Mit tegyek, ha az idézés napján nem tudok megjelenni?](#)
12. [Mit tesz a hatóság a döntés meghozatala előtt?](#)
13. [Milyen formában dönt az eljáró hatóság?](#)
14. [Melyek a fontosabb jogaim és kötelezettségeim az eljárás alatt és milyen jogkövetkezményekkel kell számolnom?](#)
15. [Mit kell tudni a határidő számításáról?](#)
16. [Mit tehetek akkor, ha az eljárás során valamilyen eljárási cselekményt elmulasztok?](#)
17. [Mit kell tudni a kézbesítés szabályairól?](#)
18. [Melyek a jogorvoslat fajtái?](#)
19. [Kérhetek-e költségmentességet?](#)

1. Melyek a hatósági eljárás eljárási alapelvei?

A közigazgatási hatóság az eljárása során köteles megtartani és megtartatni a jogszabály rendelkezéseit.

A közigazgatási hatóságnak a hatásköre gyakorlása során a szakszerűsége, az egyszerűsége és az ügyféllel együttműködésre kell törekednie. A közigazgatási hatóság védi az ügyfelek jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogait. Az eljárásban minden ügyfelet megillet a törvény előtti egyenlőség.

A közigazgatási hatósági eljárásban a törvény keretei között a hivatalból való eljárás elve érvényesül. A hatóság hivatalból állapítja meg a tényállást, a hatóság határozza meg a bizonyítás módját és terjedelmét. Nincs kötve az ügyfelek bizonyítási indítványaihoz, minden olyan fontos körülményt figyelembe kell vennie, amely az ügy szempontjából lényeges. A hatóságnak lehetősége van arra, hogy felülvizsgálja mind a saját, mind a felügyeleti jogkörébe tartozó hatóság határozatát, de intézkedhet a határozat kijavításáról, vagy kiegészítéséről is.

Az ügyfelet megilleti a tisztességes ügyintézéshez (fair-eljárás), a jogszabályokban meghatározott döntéshez való jog és az eljárás során az anyanyelv használatának a joga.

Az ügyfél alapvető joga, hogy a hatósághoz kérelmet terjesszen elő. Amennyiben 30 napon belül intézkedés nem történik, a felügyeleti szervhez fordulhat. Tájékoztatást kérhet ügyével kapcsolatban, nyilatkozatot tehet. Amennyiben az ügy jellege megengedi, képviselőt bízhat meg, kizárási okot jelenthet be, jelen lehet az eljárási cselekményeken. Javaslatot tehet a szakértő személyére és ellenszakértőt kérhet. Kérelmét visszavonhatja, igazolási kérelemmel fordulhat az eljáró szervhez. Jogorvoslati kérelmet terjeszthet elő, a határozat végrehajtásának a felfüggesztését kérheti, költségmentesség engedélyezését kérheti stb...

2. Ügyfélnek minősülök-e?

15. § (1) Ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek (amelynek) **jogát, jogos érdekét vagy jogi helyzetét az ügy érinti**, akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak, illetve akire (amelyre) nézve tulajdonát, jogait és vagyontárgyait is ideértve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz.

16. § (2) A jogelőd kérelmére indult eljárásban a jogutódlás **a jogutód kérelme alapján** következik be, erről a hatóság végzéssel dönt

3. Ügyfélként hogyan kell eljárnom?

A természetes személy ügyfélnek akkor van eljárási képessége, ha a polgári jog szabályai szerint cselekvőképességgel rendelkezik. Jogszabályban meghatározott esetekben a korlátozott cselekvőképességgel rendelkező személyt is megilleti az eljárási képesség. Az eljáró hatóság hivatalból vizsgálhatja az eljárási képesség meglétét, és ha annak hiányát állapítja meg, úgy az ügyfél helyett törvényes képviselőjét vonja be az eljárásba, illetve ügygondnok kirendelését kéri.

4. Eljárhat-e ügyemben más személy?

Ha jogszabály nem írja elő az ügyfél személyes meghallgatását, helyette törvényes képviselője meghatalmazottja, továbbá minden esetben az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat. Az ellenérdekű ügyfél (ügyfelek) képviselőjét nem láthatja el ugyanaz a személy. Ha az ügyfél nem személyesen jár el, a hatóság az eljáró személy képviselői jogosultságát megvizsgálja, és indokolt esetben írásbeli meghatalmazást kérhet. A hatóság visszautasítja a meghatalmazott eljárását, ha az nem alkalmas az ügyben a képviselő ellátására, vagy ha képviselői jogosultságát az erre irányuló felhívás ellenére sem igazolta.

A természetes ügyfél részére, ha ismeretlen helyen tartózkodik vagy nem tud az ügyben eljárni, nincs törvényes képviselője, vagy meghatalmazottja, az eljáró hatóság kezdeményezésére a gyámhatóság ügygondnokot rendel.

5. Hogyan indul az eljárás?

29. § (1) A hatósági eljárás az **ügyfél kérelmére, bejelentésére, nyilatkozatára**, más hatóság kezdeményezésére, külön jogszabályban meghatározott panaszra (a továbbiakban együtt: kérelem) vagy hivatalból indul meg.

6. Mit kell tudni a kérelemről?

34. § (1) A kérelmet a hatósághoz **írásban lehet benyújtani**, a természetes személy ügyfél azonban kérelmét **szóban is előterjesztheti**.

(2) Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet során az azonnali intézkedést igénylő ügyben a kérelmet távbeszélő útján is elő lehet terjeszteni.

(3) **Jogszabály előírhatja**, hogy az ügyfél a kérelmét az **e célra rendszeresített nyomtatványon** vagy elektronikus ügyintézés esetén elektronikus úrlapon **nyújtsa be**.

(4) Az ügyfél az eljárás megindítására irányuló kérelmét a **határozat jogerőre emelkedéséig visszavonhatja**.

(5) A kérelmet tartalma szerint kell elbírálni akkor is, ha az nem egyezik az ügyfél által használt elnevezéssel.

35. § (1) **A kérelem tartalmazza** az ügyfélnek és képviselőjének a **nevét** (megnevezését), **lakcímét** (székhelyét, telephelyét), továbbá meg lehet adni a hivatalos célokra használható elektronikus levélcímet vagy távközlési úton való **elérhetőséget**.

(2) Ha az adott ügyfajtára vonatkozó különös eljárási szabály előírja, a kérelemben az ügyfél

azonosíthatósága érdekében fel kell tüntetni az ügyfélnek az ügy jellege szerinti és az eljáró hatóság által törvény alapján kezelhető azonosítóját (adóazonosító jelét, adószámát, társadalombiztosítási azonosító jelét, személyi azonosítóját stb.).

36. § (1) A kérelemhez **csatolni kell a jogszabályban előírt mellékleteket. Mellékletként nem lehet az ügyféltől szakhatósági állásfoglalás csatolását kérni.**

(2) **Az ügyfél-azonosításhoz szükséges adatok kivételével az ügyféltől nem kérhető olyan adat igazolása, amelyet valamely hatóság jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásának tartalmaznia kell,** és a személyes adatok tekintetében az adat továbbítását az adott ügy elbírálásához szükséges célból törvény lehetővé teszi vagy az ügyfél saját személyes adat tekintetében ezt kéri.

(3) **Ha az ügyfél kéri az eljáró hatóságtól, hogy az más hatóságtól szerezze be az általa megjelölt adatra vonatkozó igazolást, ezt írásba kell foglalnia.** A kérelemnek ez a része az ügyfél személyes adata tekintetében adat kezeléséhez, illetve továbbításához való hozzájárulásnak minősül.

(4) Ha a szükséges adatokat a (2) bekezdés szerint az eljáró hatóság szerzi be, az ehhez szükséges illeték vagy igazgatási szolgáltatási díj fizetési kötelezettségét az ügyfél az eljáró hatóságnál teljesíti. Az igazgatási szolgáltatási díj a megkeresett hatóság bevétele.

37. § (1) Az eljáró hatóság a kérelem megérkezését követően haladéktalanul ellenőrzi, hogy a kérelem megfelel-e a 35. § (1) és (2), továbbá a 36. § (1) és (3) bekezdésében foglalt követelményeknek.

(2) **Ha az ügyfél a kérelmet hiányosan nyújtotta be,** az eljáró **hatóság** a kérelem beérkezésétől számított nyolc napon belül ? megfelelő határidő megjelölése és a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett ? **hiánypótlásra hívja fel.**

(3) Törvény vagy kormányrendelet a hiánypótlási felhívás kibocsátására nyolc napnál hosszabb határidőt is megállapíthat.

38. § (1) **A természetes személy ügyfél** az első fokú eljárás megindítására irányuló kérelmét az eljárásra hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságnál, vagy **ha jogszabály azt nem zárja ki, lakcíme, illetve a foglalkoztatójának székhelye, telephelye szerinti székhelyű, azonos hatáskörű hatóságnál, ennek hiányában pedig a lakcíme vagy munkahelye szerint illetékes jegyzőnél is előterjesztheti,** aki azt öt napon belül továbbítja a hatáskörrel rendelkező illetékes hatósághoz.

(2) Törvény vagy kormányrendelet az (1) bekezdéstől eltérően is kijelölheti azt a hatóságot, amelyikhez a kérelem előterjeszhető.

(3) Az elektronikus ügyintézéshez szükséges ügyfélkapu létesítésére szolgáló egyszeri azonosító kódot az ügyfél a 160. § (5) bekezdésében, illetve kormányrendeletben meghatározott más hatóságnál kérheti.

7. Honnan tudom, hogy eljárás megindult?

Az ügyfél kérelmére indult eljárásban, - a törvény eltérő rendelkezése hiányában -, **ha ezt az ügyfél kéri** (pl: a beadványában erre külön kitér) a kérelem beérkezésétől számított 5 napon belül a **hatóságnak értesítenie kell az ügyfelet az ügy alapadatairól.**

29. § (3) Ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, az eljárás megindításáról

a) a hivatalból indult eljárásban az ismert ügyfelet az eljárás megindításától,

b) a kérelemre indult eljárásban az ismert ellenérdekű, illetve érintett ügyfelet a kérelem beérkezésétől

számított öt napon belül értesíteni kell.

(9) Az ügyfél kérelmére indult eljárásban, **ha ezt az ügyfél kéri,** a kérelem beérkezésétől számított öt napon belül a hatóság az ügyfelet értesíti az ügy iktatási számáról, az eljárás megindításának napjáról, az ügyintézési határidőről, ügyintézőjéről és az ügyintéző hivatali elérhetőségéről.

8. Mennyi idő alatt kell a hatóságnak dönteni?

33. § (1) **Az érdemi határozatot** az (5) bekezdésben meghatározott időponttól számított **harminc napon belül kell meghozni. Ennél** rövidebb határidőt bármely jogszabály, **hosszabbat** pedig **törvény vagy kormányrendelet állapíthat meg.**

(2) Kiskorú ügyfél esetében további, ha életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet elhárítása indokolja, vagy ha a közbiztonság érdekében egyébként szükséges, az érdemi határozatot soron kívül kell meghozni.

(3) **Az ügyintézési határidőbe nem számít be:**

- a) a hatásköri vagy illetékességi vita egyeztetésének, illetve az eljáró hatóság kijelölésének időtartama,
- b) a nemzetközi jogsegélyeljárás időtartama, ideértve a magyar külképviseleti hatóságtól kért jogsegély időtartamát is,
- c) a hiánypótlásra irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő,
- d) a szakhatóság eljárásának időtartama,
- e) az eljárás felfüggesztésének időtartama,
- f) a 70. § (1) bekezdésében szabályozott eljárás időtartama,
- g) elektronikus ügyintézés esetén a 163. § szerinti üzemzavar időtartama,
- h) a kérelem, a határozat és egyéb irat hiteles fordításához szükséges idő.

(4) **Ha a hatóság testületi szerv,** a hatáskörébe tartozó ügyben az

(1) bekezdésben meghatározott határidőn belül, vagy ha ez nem lehetséges, a határidő letelte utáni **első testületi ülésen, legkésőbb azonban hatvan napon belül határoz.**

(5) **Az ügyintézési határidő a kérelemnek** az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz történő **megérkezése napján, illetve** az eljárás hivatalból történő **megindításának napján kezdődik.** Ezt a szabályt kell alkalmazni azokban az esetekben is, amikor a magyar hatóság eljárásának megindításához szükséges kérelmet nem magyar hatóságnál lehet benyújtani.

(6) A felügyeleti szerv eljárása esetén az ügyintézési határidő az iratoknak a felügyeleti szervhez érkezésekor kezdődik. A hatóság a felügyeleti szervnek erre irányuló felhívásától számított öt napon belül köteles az iratokat felterjeszteni.

(7) **Az eljáró hatóság vezetője** - ha azt törvény nem zárja ki - **az ügyintézési határidőt indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb harminc - kiskorú ügyében legfeljebb tizenöt - nappal meghosszabbíthatja. Erről értesíteni kell az ügyfelet** és mindazokat, akiket az eljárás megindításáról értesítettek.

(8) A szakhatóság eljárására irányadó ügyintézési határidő - ha jogszabály másként nem rendelkezik - tizenöt nap. Indokolt esetben a szakhatóság vezetője e határidőt egy alkalommal tizenöt nappal meghosszabbíthatja, és erről az ügyfelet és a megkereső hatóságot értesíti.

(9) A (7) és (8) bekezdésben meghatározott határidőnél rövidebb határidőt bármely jogszabály, hosszabbat pedig törvény vagy kormányrendelet állapíthat meg.

9. Az eljárás során szükséges-e a személyes megjelenésem?

46. § (1) Azt, **akinek személyes meghallgatása** az eljárás során **szükséges,** a hatóság határnap vagy határidő megjelölésével arra kötelezi, hogy előtte vagy **a megjelölt helyen jelenjen meg.**

(2) Az ügyfél a kérelmére indult eljárásban nem kötelezhető a megjelenésre, kivéve ha a hatóság

a kérelemre indult eljárást hivatalból folytatja.

10. Eleget kell-e tennem az idézésnek, illetve milyen következménnyel járhat, ha nem jelenek meg?

48. § (1) Az idézett személy köteles az idézésnek eleget tenni.

(2) **Ha az idézett személy az idézésnek nem tesz eleget**, vagy meghallgatása előtt az eljárás helyéről engedély nélkül eltávozik, és távolmaradását vagy eltávozását megfelelően nem igazolja, továbbá ha az idézésre önhibájából eredő ittas vagy bódult állapotban jelenik meg, **eljárási bírsággal sújtható**, továbbá az eljárási cselekmény megisméltése miatti többletköltség megfizetésére kötelezhető.

11. Mit tegyek, ha az idézés napján nem tudok megjelenni?

48. §(5) Ha az idézett személy **igazolja** a távolmaradásának vagy eltávozásának menthető indokát, vissza kell vonni az eljárási bírságot megállapító és az elővezetést elrendelő végzést.

12. Mit tesz a hatóság a döntés meghozatala előtt?

50. § (1) **A hatóság köteles** a döntéshozatalhoz szükséges **tényállást tisztázni**. Ha ehhez nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást folytat le.

13. Milyen formában dönt az eljáró hatóság?

71. § (1) A hatóság - a (4) és (5) bekezdésben meghatározott kivétellel - az **ügy érdemében határozatot** hoz, az eljárás során eldöntendő **egyéb kérdésekben pedig végzést bocsát ki** (a továbbiakban együtt: döntés).

14. Melyek a fontosabb jogaim és kötelezettségeim az eljárás alatt és milyen jogkövetkezményekkel kell számolnom?

51. § (1) **Az ügyfélnek joga van ahhoz, hogy** az eljárás során **írásban vagy szóban nyilatkozatot tegyen, vagy** a nyilatkozattételt **megtagadja**. **Ha az ügyfél a hatóság felhívására nem nyilatkozik, a hatóság a rendelkezésre álló adatok alapján dönt vagy a 31. § (2) bekezdése alapján megszünteti az eljárást.**

(2) Ha a tényállás tisztázása azt szükségessé teszi, a hatóság az ügyfelet a kérelmére indult eljárásban **nyilatkozattételre hívhatja fel**, melyben közli a nyilatkozattétel elmaradásának következményeit.

(3) Törvény vagy kormányrendelet kötelezővé teheti, hogy az ügyfél a hivatalból folytatott eljárásban a hatóság erre irányuló felhívására közölje az érdemi döntéshez szükséges adatokat, és jogkövetkezményeket állapíthat meg az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása vagy valótlan adatok közlése esetére. Személyes adat tekintetében az ügyfelet nyilatkozattételre, adatszolgáltatásra csak törvényi felhatalmazás alapján lehet kötelezni.

(4) A jogszabályon alapuló adatszolgáltatást - az államtitok és a szolgálati titok kivételével - nem lehet megtagadni a törvény által védett egyéb titokra való hivatkozással.

(5) A (4) bekezdés szerinti kötelező adatszolgáltatást az ügyfél **megtagadhatja, ha**

a) nem kapott felmentést az államtitoknak vagy szolgálati titoknak minősített adatra vonatkozó titoktartási kötelezettség alól,

b) nyilatkozatával saját magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná.

(6) Az ügyfél vagy képviselője, ha más tudomása ellenére az ügy szempontjából jelentős valótlan tényt állít, illetve a (3) bekezdés szerinti **kötelező adatszolgáltatás körébe tartozó nyilatkozatában az ügy szempontjából jelentős tény az (5) bekezdésben foglalt ok hiányában elhallgat, eljárási bírsággal sújtható.**

(7) Az ügyintéző köteles az ügyfelet meghallgatása előtt a szükséges **tájékoztatással ellátni, továbbá jogaira és kötelességeire figyelmeztetni.**

58. §

(3) Ha jogszabály meghatározott szakértő igénybevételét írja elő, úgy ezt a szervezetet, intézményt, testületet vagy személyt kell szakértőként kirendelni. Egyéb esetben igazságügyi szakértőt, igazságügyi szakértői intézményt, más szervet vagy szakértő testületet vagy - indokolt esetben - szakértelemmel rendelkező egyéb személyt kell szakértőként kirendelni. **A szakértő személyére az ügyfél is tehet javaslatot.**

(4) **Az ügyfél kérelmére** a hatóság a kirendelt szakértőn kívül - akár véleményének előterjesztése előtt, akár az után - más szakértőt is kirendelhet.

(5) Jogszabály alapján az ügyfél a **szakértői vizsgálatban való közreműködésre kötelezhető.**

68. § (1) Az **ügyfél személyesen, illetve a törvényes vagy írásban meghatalmazott képviselője útján** - a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel - **betekinthet az eljárás során keletkezett iratba, arról másolatot, kivonatot készíthet vagy másolatot kérhet.** Ez a jog akkor is megilleti, ha korábban nem vett részt az eljárásban.

(2) **Nem tekinthet be az ügyfél**

a) a határozat (végzés) tervezetébe,

b) a zárt tanácskozásról készült jegyzőkönyvbe,

c) a tanú vagy a bejelentő természetes személyazonosító adatait tartalmazó jegyzőkönyvbe (iratba), ha a hatóság a tanú, illetve a bejelentő természetes személyazonosító adatait zártan kezeli,

d) betekintési vagy megismerési engedély hiányában az államtitkot vagy szolgálati titkot tartalmazó iratba,

e) a törvény által védett egyéb adatot tartalmazó iratba, ha azt az érintett adat védelmét szabályozó törvény kizárja, vagy ha a védett adat megismerésének hiánya nem akadályozza az e törvényben biztosított jogai gyakorlásában.

(3) Az ügyfél az adatok konkrét megjelölésével **kérheti az ellenérdekű ügyfél iratbetekintési jogának kizárását** személyes adatainak, valamint üzleti és más méltányolható magánérdekének védelmében. A jogi személy és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet ügyfél az irat betekintési jog kizárását csak az üzleti érdekei védelmében kérheti. A hatóság a kérelemnek - a körülmények gondos mérlegelése alapján - akkor ad helyt, ha az adatok megismerésének hiánya az ellenérdekű ügyfelet nem akadályozza az e törvényben foglalt jogai gyakorlásában.

15. Mit kell tudni a határidő számításáról?

65. § (1) A napokban megállapított **határidőbe nem számít bele** a közlésnek, a kézbesítésnek, a hirdetmény kifüggesztésének és levételének a napja.

(2) A hónapokban vagy években megállapított **határidő azon a napon jár le**, amely számánál fogva megfelel a kezdőnapnak, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hónap utolsó napján.

(3) Ha a **határidő utolsó napja** olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel, a határidő a legközelebbi munkanapon jár le.

(4) A postán küldött beadvány előterjesztési ideje a postára adás napja, de az ügyintézési határidő ilyen esetben is azon a napon kezdődik, amely napon a beadvány megérkezik a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz.

16. Mit tehetek akkor, ha az eljárás során valamilyen eljárási cselekményt elmulasztok?

66. § (1) **Aki az eljárás során valamely határnapot, határidőt elmulasztott, igazolási kérelmet terjeszthet elő.**

(2) Az igazolási kérelemről az a hatóság dönt, amelynek eljárása során a mulasztás történt. A keresetindításra megállapított határidő elmulasztásával kapcsolatos igazolási kérelmet azonban akkor is a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság bírálja el, ha az ügyfél a keresetet a hatóságnál nyújtotta be.

(3) Az igazolási kérelmet az elmulasztott határnaptól, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított **nyolc napon belül lehet előterjeszteni**. Ha a mulasztás az érintettnek később jutott tudomására, a határidő a tudomásra jutáskor, akadályoztatás esetén az akadály megszűnésének napjától kezdődik.

(4) Az elmulasztott határnaptól, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított **hat hónapon túl igazolási kérelmet nem lehet előterjeszteni**.

(5) A határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelemmel **egyidejűleg pótolni kell az elmulasztott cselekményt is**, amennyiben ennek feltételei fennállnak.

17. Mit kell tudni a kézbesítés szabályairól?

79. § (1) Ha a postai úton történő kézbesítés azért hiúsul meg, mert a címzett vagy meghatalmazottja **ügy nyilatkozik, hogy a küldeményt nem veszi át, az iratot** a kézbesítés megkísérlésének napján **kézbesítettnek kell tekinteni**.

(2) Ha az irat a hatósághoz **„nem kereste” jelzéssel érkezik vissza, az iratot** - az ellenkező bizonyításig - a postai kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon **kézbesítettnek kell tekinteni**.

(3) Az eljárás megindításáról szóló értesítés, illetve a hatósági döntés kézbesítése esetén a hatóság a (2) bekezdés szerinti kézbesítési vélelem beálltát megalapozó hivatalos irat megküldésével nyolc napon belül értesíti az ügyfelet.

(4) **A kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet a címzett a kézbesítési vélelem beálltáról történő tudásszerzéstől számított tizenöt napon belül, de legkésőbb a kézbesítési vélelem beálltától számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül terjeszthet elő**. Ha a kézbesítési vélelem következtében jogerőssé vált döntés alapján végrehajtási eljárás indul, a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet a végrehajtási eljárásról történő tudásszerzéstől számított tizenöt napon belül akkor is elő lehet terjeszteni, ha a kézbesítési vélelem beálltától számított hat hónap eltelt.

(5) Nem természetes személy címzett csak akkor terjeszthet elő kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet, ha a kézbesítés nem szabályszerűen történt. Természetes személy a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelmét akkor is előterjesztheti, ha önhibáján kívüli okból nem vehette át a hivatalos iratot.

(6) **A kérelemben elő kell adni** azokat a tényeket, illetve körülményeket, amelyek a kézbesítés szabálytalanságát igazolják vagy az önhiba hiányát valószínűsítik. Ha a kérelemnek a hatóság helyt ad, a 67. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(7) A kérelmet az a hatóság bírálja el, amelyik a kézbesítés tárgyát képező iratot kiadmányozta.

18. Melyek a jogorvoslat fajtái?

97. § (1) **Jogorvoslati eljárás lefolytatására az ügyfél, továbbá a döntés rendelkező része által érintett személy** (e fejezetben a továbbiakban együtt: ügyfél) **kéréme alapján kerülhet sor.**

(2) Az ügyfél kéréme alapján lefolytatható **jogorvoslati eljárások**

- a) a fellebbezési eljárás,
- b) a bírósági felülvizsgálat,
- c) az újrafelvételi eljárás,
- d) a méltányossági eljárás.

(3) Hivatalból kerül sor a közigazgatási döntés felülvizsgálatára

- a) a döntést hozó hatóság saját hatáskörében indított eljárás keretében,
- b) a felügyeleti eljárás keretében,
- c) az Alkotmánybíróság határozata alapján,
- d) ügyészi óvás nyomán.

(4) Mind kérelemre, mind hivatalból lehetséges a döntés kijavítása, kicserélése és kiegészítése.

19. Kérhetek-e költségmentességet?

159. § (1) A hatóság annak a természetes személy ügyfélnek, aki kereseti, jövedelmi és **vagyoni viszonyai miatt az eljárási költséget vagy egy részét nem képes viselni**, jogai érvényesítésének megkönnyítésére költségmentességet engedélyezhet.

(2) A költségmentesség az eljárási illeték, az igazgatási szolgáltatási díj és az egyéb eljárási költség viselése alóli **teljes vagy részleges mentességet** jelenti.

(3) A költségmentesség a kérelem előterjesztésétől kezdve az eljárás egész tartamára és a végrehajtási eljárásra terjed ki.

(4) A költségmentességhez alapul szolgáló feltételeknek az eljárás folyamán történő bekövetkezése, illetve megváltozása esetén költségmentesség engedélyezhető, illetve az módosítható vagy visszavonható.

(5) **A költségmentesség iránti kérelem elutasításáról, továbbá a költségmentesség módosításáról és visszavonásáról szóló végzés ellen fellebbezésnek van helye.**